

LY GAPAHUK → TROMSØ

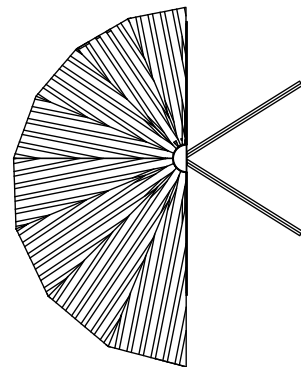
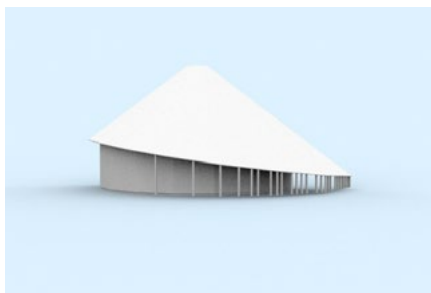
FRA INNERSIDA AS

Prosjektansvarlig → Terese Simonsen,
interiørarkitekt MNIL

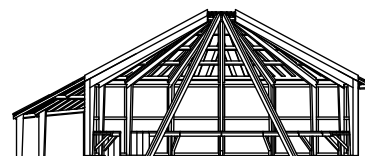
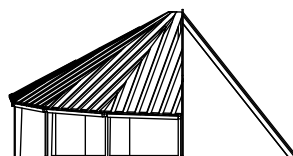
KREDITERING → SIDE 174

Ly gapahuk med nye Tana bro i bakgrunnen.
Takformen er inspirert av brokonstruksjonen.

I ly for vær og vind

Høsten 2018 ble fra Innersida kontaktet av Statens vegvesen region nord i forbindelse med utvikling av gapahuker til rasteplass ved nye Tana bru. Gapahuk er tradisjonelt sett en enkel konstruksjon med tre vegger og tak. Materialbruken er ofte enkel med bruk av kvist, bark eller torv. En gapahuk er ansett som et felles bygg som er åpent for alle, og har blitt brukt som samlingssted, utkikkspost, pausested og bål plass. Kort sagt et sted med vakker utsikt som gir ly for vær og vind.

Oppdragsgiver var på utkikk etter gapahuker som kunne videreføre formspråket og tradisjonen fra de eksisterende gapahukene ved gamle

Tana bru. De eksisterende gapahukene var formet som en halvsirkel og hadde tretak som kunne minne om formen på den samiske lavvoen. De var dessverre ikke i god nok stand til å kunne flyttes så nye gapahuker måtte bygges. Fra Innersida hadde allerede designet gapahuker i forbindelse med andre landskapsprosjekter, men oppdragsgiver Statens vegvesen ved landskapsarkitekt Erik Haagensen hadde en del funksjoner de gjerne ville ha implementert bedre universell utforming, integrert belysning og oppbevaringsplass for ved. Dermed startet de med et skisseprosjekt for å utvikle gapahuken spesielt til Tana bru.

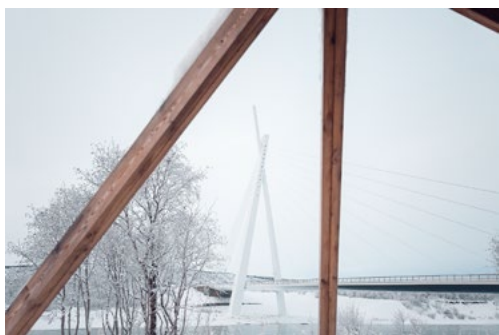
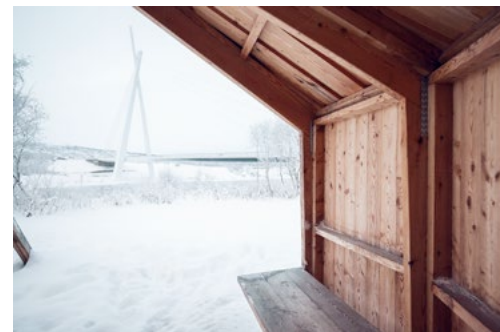
De tok utgangspunkt i halvsirkelen og sperrekonstruksjonen de hadde brukt

i tidligere gapahuker. Ønsket var å ikke rokke for mye med grunnformen og sperrekonstruksjonen ettersom denne allerede var styrkeberegnet og godkjent. De jobbet derfor videre med takelementene for å se om man kunne lage en form for vedskjul ved å forlenge takelementene på ulike måter, samtidig som de hadde de gamle gapahukene og den nye broen i bakhodet. Den valgte løsningen har takelementer som krager ut over veggelementene i en asymmetrisk bue. Dette gir et tak som nærmest slynger seg rundt halvsirkelen av veggelementer og gir bygget et asymmetrisk preg som passer fint inn med brokonstruksjonen.

Gapahukens fundament er støpt som en ringmur på bakken og stopper der

Gapahuken har en åpen og inviterende front.

Detalj av skråstagnene som avstiver og støtter konstruksjonen.

Ly gapahuk fører seg inn i det snødekte landskapet.

veggelementene stopper. Dermed blir fronten trinnfri og tilgjengelig for både rullestolbrukere, barnevogn og de som ikke er så stødige til beins. For å forbedre tilgjengelighet for rullestol var ønsket å trekke rullestolplassen litt inn i gapahuken. Det enkleste ville være å ta bort et sete på enden av benken, men det virket stusslig og lite inkluderende. Derfor ble sete nummer to fra ytterkanten av gapahuken festet med hengsler slik at setet kunne slås opp og gi rom for parkering av rullestol. Denne løsningen gir rullestolbrukeren mulighet til å sitte inne i gapahuken tett inntil bålet på lik linje med alle andre brukere.

Den halvrunde formen på gapahuken skaper en arena for samhold og samtale, i tillegg inkluderes området utenfor også

med en sittebenk montert på støttestagnene i front. Dermed kan en større gruppe sitte samlet uavhengig av om man er inne i gapahuken eller utenfor. Stagnene er også viktige for stabilitet og vindsikring. Stagnene fundamenteres i nedgravde betongklosser. Bålet er plassert i midten og understreker midtpunktet i sirkelen. Med en stor og åpen front får alle god utsikt og oversikt over det som foregår utenfor gapahuken, samtidig gir den god ly selv når vinden står midt imot. Gapahuken bygges i sibirsk lerk som er et særdeles sterkt og tett trevirke med lang holdbarhet, noe som er svært viktig i et tørt og kaldt klima som Tana har. Materialet er vedlikeholdsfritt og vil gråne med vær og vind. Gapahuken med alle sine vinkler, grader og detaljer er et presisjonsbyggeri

som produseres innendørs i et lite verksted på Senja – i tett samarbeid med fra Innersida. Det er fint å være så tett på produksjonen og kunne utarbeide de gode praktiske løsningene sammen med håndverkeren. En annen føring for design har vært transport. Ettersom gapahukene ble produserte ferdige skulle de også kunne fraktes fra Senja til Tana uten å måtte demonteres. I den forbindelse ble gapahukene og lasteplanene de skulle fraktes på modellerte opp i 3D slik at man fikk testet at frakten lot seg gjennomføre med én leveranse.

Rasteplassen med gapahukene sto ferdig på forsommeren 2021. Selve broen ble åpnet for trafikk i september 2020.